

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

30.12.2020

с. Старое Дрожжаное

КАРАР

№ 441

“2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында туризм өлкәсен үстерү” муниципаль программасын раслау турында

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 179 статьясы, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының муниципаль программаларын эшләү, тормышка ашыру һәм нәтижәлелеген бәяләү тәртибен һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының муниципаль программаларын эшләү һәм тормышка ашыру буенча Методик рекомендацияләрне раслау турында» 2015 елның 17 ноябрәндәге 453 номерлы карары нигезендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ:**

1. 2021-2023 елларга «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында туризм өлкәсен үстерү» беркетелгән муниципаль программасын расларга.

2. Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының «2017-2019 елларга Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында туризм өлкәсен үстерү» муниципаль программасын раслау турында» 2017 елның 25 гыйнварындагы 24 номерлы карары гамәлдә түгел дип танырга.

Башкарма комитет **житәкче**

[Signature]
Д.А.Сатдинов

Татарстан Республикасы
 Чүпрәле муниципаль районы
 Башкарма комитеты
 2020 елның "30" декабрь номерлы 741
 карары белән расланган

"2021 - 2023 ЕЛЛАРГА ЧҮПРӘЛЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНДА ТУРИЗМ
 ӨЛКӘСЕН ҮСТЕРҮ " ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММАСЫ

Ярдәмче программаның паспорты

Ярдәмче программаның аталышы	"2021 - 2023 елларга Чүпрәле муниципаль районында туризм өлкәсен үстерү" ярдәмче программасы (алга таба-Ярдәмче программа)
Ярдәмче программаны эшләү өчен нигезләр	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2014 елның 21 июлендәге 522 номерлы(06.04.2020 № 256 үзгәрешләр белән) карары белән расланган «2014-2023 елларга Татарстан Республикасында туризм һәм кунакчылык өлкәсен үстерү» дәүләт программасы
Ярдәмче программаның заказ бирүче - координаторы	Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаны төп эшләүче	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге.
Ярдәмче программаның максаты	Чүпрәле муниципаль районында эчке һәм керү туризмын үстерү районның мәдәни-тарихи, табигый, спорт-сәламәтләндрерү, балалар, авыл һәм вакыйгалар потенциалын нәтижәле файдалану юлы белән башкарыла.
Ярдәмче программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Чүпрәле районының туристлык имиджын төзү аның инвестицион жәлеп итүчәнлеген булдыру. 2. Чүпрәле районында яшәүчеләрнең эчке туризм өчен туристик маршрут базасын үстерү. 3. Тарихи-мәдәни һәм табигый-климат потенциалының үзенчәлекләрен исәпкә алып, читтән килү туризмын үстерү өчен конкуренциягә сәләтле туристлык продуктын формалаштыру. 4. Төрләрә һәм мәнфәгатьләре буенча туризмны үстерү.
Гамәлгә ашыру сроклары	2021-2023 еллар

Ярдәмче программаны финанслау чыганакалары һәм күләме

Ярдәмче программа чараларын финанслауның гомуми күләме фаразланган характерда һәм ел саен өстәмә керемнәр барлыкка килү белән коррекцияләнгән һәм 3,3 млн. сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:

2021 ел-0,8 млн. сум;

2022 ел-1,2 млн. сум;

2023 ел-1,1 млн. сум;

Бу акчалар ярдәмче программа бүлекләре буенча түбәндәге күләмнәрдә бүленгән:

1. Чүпрәле районында туристлык имиджын һәм туризмны үстерү өчен оптималь шартлар булдыру, аның инвестицион жәлеп итүчәнлеген формалаштыру – 0,1 млн. сум.

2. Чүпрәле районында яшәүчеләрнең эчке туризм өчен туристик маршрут базасын үстерү-0,2 млн. сум.

3. Тарихи-мәдәни һәм табигый-климат потенциалын исәпкә алып, керү туризмын үстерү өчен конкуренциягә сәләтле туристлык продуктын формалаштыру – 0,2 млн. сум.

4. Төрләр һәм мәнфәгатьләр буенча туризмны үстерү-2,6 млн. сум.

КЕРЕШ

Туризм икътисадый һәм социаль проблемаларны хәл итүдә, өстәмә эш урыннары булдыруны, икътисади актив халыкның мәшгульлеген арттыруны һәм милләтнең муллыгын арттыруны тәэмин итеп, икътисади эшчәнлекнең күп кенә бәйләнешле өлкәләрен үстерүгә этәргеч бирә, социаль-икътисади үсешкә, мәдәни мирас объектларын һәм урыннарны төзекләндерүгә ярдәм итә.

Ярдәмче программа «2014-2023 елларга Татарстан Республикасында туризм һәм кунакчылык өлкәсен үстерү» дәүләт программасының Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 21.07.2014 № 522 (06.04.2020 № 256 үзгәрешләр белән) карары белән расланган төп нигезләмәләре нигезендә эшләнгән.

Ярдәмче программа Чүпрәле муниципаль районында эчке һәм чит ил туризмын үстерүне күздә тотта. Булган базадан, туризм инфраструктурасыннан, шулай ук районның мәдәни-тарихи, табигый, спорт-сәламәтләндерү, балалар, авыл һәм вакыйгалар потенциалынан файдаланып, формалаштырырга.

Программаның эчтәлегенә түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- территориянең туристлык потенциалын анализлау һәм туризм үсешенең агымдагы стадиясендә;

- тарихи-мәдәни һәм табигый-климатик ресурсларның булуын исәпкә алып, районның туристлык потенциалын үстерү зарурлыгын нигезләү;

- ачыкланган ресурслардан чыгып, туристик маршрут базалары проектлары;

- максатчан төркемнәр бүлеп бирү һәм туристлык агымнары фаразлары белән районны туристик юнәлеш буларак таныту буенча тәкъдимнәр;

- районның туристлык үсеше фаразлары.

Ярдәмче программа Чүпрәле муниципаль районында туристлык индустриясен алга таба үстерү өчен уңайлы хокукый, оештыру-идарә итү һәм икътисадый мохит булдыру максатларында туризмны үстерүнең иң актуаль юнәлешләрен һәм аларны гамәлгә ашыру чараларын үз эченә ала.

Ярдәмче программа Чүпрәле муниципаль районы авыл жирлекләре органнарының тәкъдимнәрен исәпкә алып әзерләнгән.

І БҮЛЕК . ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММАНЫ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ СФЕРАСЫНЫҢ ГОМУМИ ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ, ШУЛ ИСӘПТӘН ПРОГРАММА АЛАРНЫ ХӘЛ ИТҮГӘ ЮНӘЛДЕРЕЛГӘН ПРОБЛЕМАЛАР

Россия Федерациясе Хөкүмәтенә Төньяк Кавказда (11.03.2012) туристлык кластерын үстерү мәсьәләләре буенча киңәшмә нәтижәләре буенча Россия Федерациясе Президентының 24.03.2012 N ПР-767 боерыклары исемлеге белән Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимияте органнары белән берлектә Россия Федерациясе һәм Россия Федерациясе субъектлары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган туристлык тармагына дәүләт ярдәме күрсәтү, шулай ук Россия Федерациясендә һәм аннан читтә туристлык хезмәтләрен мәгълүмати озата бару һәм алга жибәрү буенча өстәмә чаралар комплексы эшләү билгеләнде.

Бу туризмның социаль проблемаларны хәл итүдә, өстәмә эш урыннары булдыруны, халыкны эш белән тәэмин итүнең артуын һәм ил халкының тормыш дәрәжәсен күтәрүне тәэмин итеп, мөһим роль уйнавына бәйле.

Хәзерге вакытта туризм икътисад үсешенә йогынты ясый торган мөһим юнәлешләренә берсе, шул исәптән туристлык компанияләре хезмәтләре, күмәк урнаштыру чаралары, транспорт, элементә, сәүдә, сувенир һәм башка продукция житештерү, туклану, авыл хужалыгы, төзелеш һәм башка тармаклар, шунның белән социаль-икътисадый үсеш катализаторы буларак чыгыш ясаганда.

Эшкә сәләтлелекне торгызу, кешеләрнең сәламәтлеген саклау һәм ныгыту, тарих объектларына сакчыл караш формалаштыру, патриотизм хисләрен үстерү Чүпрәле районына һәм аның халкына хас иң мөһим бурычларның берсе булып тора.

Туристлык потенциалын нәтижәле файдалану, район территориясендә сыйфатлы ял итү өчен шартлар тудыру район халкында да, икътисади файдада да уңай чагылыш табачак.

Моның белән бәйле рәвештә, Чүпрәле районы территориясендә дә туризмны үстерү зарурлыгы бар.

Район уңайлы урнашкан, «Цивильск-Ульяновск» федераль транспорт коридоры, Чуаш Республикасы территорияләре белән чик буге урнашкан.

Татарстан Республикасында һәм Чуашстан Республикасында туризм эшчәнлегенә эчке һәм читтән килү туризмына юнәлтелүен исәпкә алып, Чүпрәле районы район, республика һәм күрше төбәкләр өчен туристик хезмәтләр күрсәтүче туризмны формалаштыру өчен, шулай ук бюджетның керем өлешен арттыру, инвестицияләр агымын арттыру, эш урыннарын

арттыру, халыкның сәламәтлеген яхшырту, мәдәни-тарихи һәм табигый потенциалны саклау һәм рациональ файдалану хисабына районның социаль-иқтисади үсешенә зур өлеш кертә ала.

Гомумән алганда, Чүпрәле районы туристлык индустриясе өлкәсендә берничә проблемага ия:

Чүпрәле районы турында туристлык юнәлешендә мәгълүмат житмәү;
туристик маршрутлар булмау;
конкрет туристик продуктның төрлелеге житәрлек түгел;
ял көне туризм мөмкинлекләрен начар куллану;
фестиваль, ярминкә, күргәзмә потенциалын туристлык максатларында тиешенчә файдаланмау (вакыйгалар туризмы);

Шуның белән бергә Чүпрәле районы югары потенциалга ия, аның территориясендә уникаль табигый һәм рекреацион ресурслар тупланган, тарихи мирас объектлары бар, спорт һәм мәдәни вакыйгалар уза. Мисал итеп әйтсәк булар:

- музей учреждениеләре челтәре;
- ачыкланган мәдәни мирас объектлары һәм аеруча саклаулы табигый территорияләре: тарих һәм архитектура һәйкәлләре, төбәк әһәмиятендәге 6 табигый һәйкәле,
- Иске Кәкерле авыл жирлегендә тарих һәйкәлләре («Абыз-бабай» кабере) һәм дини объектлар (Түбән Чәке авыл жирлегендә Архангел Михаил чиркәве),
- балалар ялы объектлары («Чайка " балалар сәламәтләнדרү лагерьялары);
- Кече Чынлы елгасы-жирле халык һәм республиканың башка районнарыннан һәм күрше төбәкләрдән ял итүче су объектлары челтәре;
- чишмәләр челтәре;
- сәүдәгәрләр йортлары; һ.б.

Күп кенә авылларда туризм ягыннан перспективалы объектларның киң спектры тәкъдим ителгән.

Болар барысы да Чүпрәле районын туризмны үстерү өчен уңайлы итә.

Район территориясендә туризмны үстерү өчен өстенлекле төрләр буларак сәламәтләндрү, мәдәни-танып-белү, экология һәм хаж кылу, гастрономия, авыл төрләрен аерып алырга мөмкин. Туризмның перспективалы төрләре булып вакыйгалар, этник, балыкчылык һәм аучылык туризмы, авыл туризмы тора. Туристтик базар сегментларының күрсәтелгән төрләре төрле социаль төркемнәр куйган таләпләрне исәпкә алу контекстында туризм базарын үстерүне оештыруда кулланыла торган аерым һәм төрле яктан якин килүне таләп итә.

Баян ителгәннәрне исәпкә алып, Чүпрәле муниципаль районында туристлык комплексын үстерү буенча активлашуның актуаль һәм нигезле кирәклегенә турында нәтижә ясарга мөмкин.

II КИСӘК. ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

Программаның максатлары һәм бурычлары югарыда үткәрелгән туризм үсеше тенденцияләре һәм торышы анализы нигезендә формалаштырылган.

Ярдәмче программаның максаты: Чүпрәле муниципаль районында эчке һәм керү туризмын үстерү, районның мәдәни-тарихи, табигый, спорт-сәламәтләндрерү, балалар, авыл һәм вакыйгалар потенциалын нәтижәле файдалану юлы белән.

Ярдәмче программаның максатына ирешү түбәндәге төп бурычларны хәл итү белән тәмин ителәчәк:

1. Чүпрәле районының туристик имиджын формалаштыру. аның инвестицияләр жәлеп итүчәнлеген.
2. Чүпрәле районында яшәүчеләрнең эчке туризм өчен туристик маршрут базасын үстерү.
3. Тарихи-мәдәни һәм табигый-климат потенциалының үзенчәлекләрен исәпкә алып, читтән килү туризмын үстерү өчен конкуренциягә сәләтле туристлык продуктын формалаштыру.
4. Төрләрә һәм мәнфәгатләрә буенча туризмны үстерү.

Әлеге бурычлар исемлегенә, район халкы өчен эчке туристик хезмәтләр базарын үстерү максатыннан, Чүпрәле районының туристлык потенциалын рациональ файдалану проблемасын хәл итүгә комплекслы якин килү таләпләрә нигезендә билгеләнгән.

Туризмны үстерү буенча бурычларны хәл итү түбәндәге юнәлешләр буенча алып барылачак:

1 Бурыч буенча. Чүпрәле районының туристик имиджын формалаштыру һәм аның инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыру.

2 Бурыч буенча. Чүпрәле районында яшәүчеләр өчен эчке туризмның туристик маршрут базаларын эшләргә. Туристик агымнар формалаштыру.

3 Бурыч буенча. "Конкурентлыкка сәләтле туристлык продуктын формалаштыру һәм аны алга этәрү, чит ил туристларын үстерү максатларында": туристик агымнар формалаштыру.

4 Бурыч буенча. Мәдәни-танып-белү, вакыйгалар, спорт-сәламәтләндрерү, балалар, хаж кылу, авыл туризмын үстерү.

III КИСӘК. ПРОГРАММАНЫҢ ЧАРАЛАР ПЛАНЫ

Программаның чаралар планы куелган бурычлар буенча системалы рәвештә тәкъдим ителде. 1. Чүпрәле районының туристик имиджын формалаштыру. Аның инвестицияләр жәлеп итүчәнлеген.

Имиджны формалаштыруны Чүпрәле районының бер бердәм туристик брендыннан, логотип, шиган, район турпродуктының ассортиментын эшләүдән, район вакыйга календаре булдырудан башларга кирәк. Чүпрәле районының Интернет челтәрендә туристлык мөмкинлекләрен арттыру, заманча IT-сервисларны эшләү һәм куллануны оештыру.

Чүпрәле муниципаль районында туризм турында реклама-имидж материалларын бастыру һәм тарату;

туристлык имиджын формалаштыруга һәм районны туристлык базарларында алга жибәрүгә, шул исәптән реклама фильмнары һәм роликлар булдыруга, күчмә презентацияләрдә (roadshow) катнашуга, районда Россия

төбәкләре вәкилләре катнашында республика һәм төбәк очрашуларын оештыруга һәм уздыруга, башка имидж чараларын уздыруга юнәлтелгән төбәкара, республика чараларын оештыруга һәм уздыруга.

Чүпрәле районында яшәүчеләрнең эчке туризм өчен туристик маршрут базасын үстерү. Тарихи-мәдәни һәм табигый-климат потенциалының үзенчәлекләрен исәпкә алып, читтән килү туризмын үстерү өчен конкуренциягә сәләтле туристлык продуктын формалаштыру.

Беренчел анализ нәтижәләрен исәпкә алып, 2023 ел чорына урта һәм озак вакытка исәпләнгән перспективага маршрутлар һәм интерактив театральләштерелгән программалар эшләргә кирәк.

Районга керү туризмын үстерүне тәэмин итү өчен жирле маршрутлар челтәрен, район халкының эчке туризмын үстерү, алга таба туристик маршрутлар системасына кертү зарур. Чүпрәле районының булган мәдәни-ландшафт ресурслары мәдәни-тарихи, табигый, спорт-сәламәтләндерү, балалар, авыл һәм вакыйга ресурсларын үстерү мөмкинлеге бирә. Әйтик, күрсәтелгән барлык зоналар, маршрут-терәк үзәкләре, маршрут-транзит нокталары, кызыклы объектлар, табигать территорияләре район йөзен формалаштыручы жирле (район) әһәмияттәге транспорт-экскурсия элементләре системасына берләштерергә тәкъдим ителә.

Төрләре һәм мәнфәгатьләре буенча туризмны үстерү.

Киләчәктә конкурентлыкка сәләтле туристлык тармагын формалаштыруны тәэмин итү өчен туризмның өстенлекле төрләрен үстерү таләп ителә, Чүпрәле районында исә туристларны аерып алырга мөмкин:

1. мәдәни-тарихи - традицияләр һәм горөф-гадәтләр, көнкүреш һәм хужалык эшчәнлеге үзенчәлекләре булган социомәдәни мохитне үз эченә ала.
2. табигый - болар барысы да әйләнә-тирә кыргый табигать ресурсларын, табигый ландшафтларны, су ресурсларын, рельефны, кыргый үсемлекләр һәм хайваннарны куллану белән турыдан-туры бәйлә туризм төрләре.
3. спорт-сәламәтләндерү - актив ялның сәламәтләндерү рәвешләрен, экстремаль туристлык походларын һәм сәяхәтләрен, һәм табигать мохитенә табигый каршылыклары чикләрендә уңайлы шартлардан алып экстремальгә кадәр теләсә нинди шартларда спорт камилләшүен күрсәтә.
4. балалы - житәкче озатуында мәктәп яшендәге балалар өчен (7 яшьтән 17 яшькә кадәрге) сәяхәт. Хәзерге шартларда яңа формаларда: чит телне өйрәнү, спорт һәм жәйге лагерьларда балалар туризмын өйрәнү, экскурсия-танып-белү туризмы һ. б.
5. Хаж кылу-дини туризмның иң популяр төрләренә берсе. Хаж сәфәрләрен төрле конфессия һәм деноминацияләренә дин әһелләре башкара. Кагыйдә буларак, бу изге урыннар буйлап сәяхәтләр, монастырьларга һәм төрле тарихи-археологик объектларга бару.
6. авыл туризмы төре, аның каршында эшләүче фермалар туристлык

эшчәнлегенә аерым төрләрәнән өстәмә керем алу (урнаштыру, туклану, фермага эшкә жәлеп итү) өчен махсус үзләрендә туризм секторын оештыралар. Яшәү озынлыгы берничә көннән (танып белү туризмы) тулы бер сезонга кадәр (гадәттә жәйге) тирбәлергә мөмкин. Туризмның бу төрөн еш кына балалары булган гаиләләр, шулай ук табигатькә кайтырга һәм авыл хужалыгы өлкәсәндә үз көчләрен сынап карарга омтылган шәһәр яшьләре кулланалар.

7. вакыйга-сәфәрнең максаты нинди дә булса вакыйгага багышланган. Үзәндә традицион ял һәм мавыктыргыч чараларда катнашу өчен уникаль турлар.

Шулай ук, подпрограмма алдына куелган бурычларны хәл итү өчен «Авылда ял итү», «Кышкы уеннар», «Алтын балык», «Урман мөгжизалары» проектлары эшләнде.

Тәкъдим ителә торган туризм төрлөрөнөң кыскача характеристикасы		Тәкъдим ителгән чаралар
Туризм төрлөрө	Состав (торақ пунктлар, территорияләр)	Гамәлдәге объектлар һәм территорияләр, хезмәт күрсәтү объектлары
Экскурсия, мэдәни-танып-белү,	Алешкин-Саплык, Зур Аксу, Звезда, Кече Чынлы, Марс, Матак, Түбән Чәке, Яңа Әлмәле, Үби, Иске Чүпрәле, Иске Чокалы, Иске Шәйморза авыллары, Чуаш Чүпрәлесе, Шлангы авыл жирлегә	Туган якны өйрәнү музейе, Подворье, Мэдәният һәм ял паркы, чыгарылыш сыйныф укучылары паркы, Дементьев паркы, йөзү бассейны, тренажер залы булган ябык бассейн, ясалма бозлы ябык шугалак, Картодромлы «Кыпыр» чишмәсе, «Аэт» чишмәсе, циолит заллары, «Абыз-бабай» кабере, чиркәү-приход мөктәбе бинасы (тарих һәйкәле), сәнгатьле кул туку урыны, Серафим Саровский часовнясы чишмәсе, «Илья пәйгамбәр чишмәсе» чишмәсе, төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәле.алар-сүздөгәр В. о. васияров йорты(гамәлдә булмаган) (архитектура һәйкәле), алма бакчасы. "Лакуш" чишмәсе, мэдәни--массакуләм чаралар уздыру урыны, Сергей Радонежский чиркәве, Архангел Михаил часовня чиркәве, хажилар өчен кунакханә, Архангел Михаил чиркәве чишмәсе, «Чайка» балалар сәламәтлөндерү лагере, региональ әһәмияттәге «чокыр Шерелдаук» табигать һәйкәле, «мордва болыннары» төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәле, ярминкә урыннары – п.в. Дементьев йорты урыны. "Жир һәм кешеләр" музейе А. ш.Абдреева, мэдәни-массакуләм чаралар үткөрү урыны, авыл бәйрәме, мэдәни-массакуләм чаралар үткөрү урыны, төбәк әһәмиятендәге» чиста Алан «табигать һәйкәле, агачны сәнгатьле эшкөртү урыны. Нефис балчык яшәу урыны.

Вакыйгалар	Иске Чүпрәле авылы	Туган якны өйрәнү музейе, Мәдәният һәм ял паркы, чыгарылыпш сыйныф укучылары паркы, Дементьев паркы, йөзү бассейны, тренажер залы булган ябык йөзү бассейны, ясалма бозлы ябык шугалак, Стадион, Картодром, Сабантуй майданы һәм Акагуй майданы
Спорт-сәламәтләндрү, спорт, балалар туризмы	Ал.Саплык	Мәдәни-массакуләм чаралар үткәру урыны, "Дуслык" кунакханәсе, "Резеда" кафесы, "Гомер" кафесы
	Шланга	Мәдәни-массакуләм чаралар үткәру урыны, «Чиста Алан» региональ әһәмияттәге табигать - һәйкәле, Нарат урманы
	Кече Чынлы	Мәдәни-массакуләм чаралар үткәру урыны
	Үби Авылы	Ярминкә урыннары – п. в. Дементьев йорты урыны Алмагач бакчасы.
	Түбән Чәке	«Чайка» балалар сәламәтләндрү лагере, часовнядан Чишмә, региональ әһәмияттәге "Шерлдаук чокыры" табигать һәйкәле, региональ әһәмияттәге "Мордва болыннары" табигать һәйкәле, нарат урманы
	Магак	«Чиста Алан» региональ әһәмияттәге табигать - һәйкәле, Нарат урманы
	Шланги	"Чиста Алан" региональ әһәмияттәге табигать һәйкәле
Хажы	Иске Чүпрәле авылы	Үзәк стадион, Картодром, ябык йөзү бассейны, тренажер залы, Сабантуй майданы.
	Иске Чокалы.	Чангы трассасы булган чаңгы базасы, катнаш урман
	Тат.Тюки	"Абыз-бабай" кабере, мәдәни-массакуләм чаралар - үткәру урыны

IV КИСӘК. ПРОГРАММАНЫ РЕСУРСЛАР БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮНЕ НИГЕЗЛӘҮ

Программаны тормышка ашыруның төп ресурслары булып финанс, матди-техник һәм хезмәт тора.

Программаны финанслауның төп чыганаclarы булып бюджет акчалары, шулай ук инвесторлар акчасы тора.

Чүпрәле муниципаль районында туризм өлкәсен үстерү өчен Татарстан Республикасы бюджеты акчалары - грант ярдәме, жирле бюджет, шәхси инвестицияләр жәлеп ителәчәк.

Программаны тормышка ашыру өчен кирәкле финанс ресурслары Чүпрәле муниципаль районы бюджеты, грант ярдәме, башлангыч этапта шәхси инвестицияләр хисабына 2021-2023 тән 3,3 млн. сум *тәшкил итә*.

Бу акчалар программа бүлекләре буенча түбәндәге күләмнәрдә бүленгән:

1. *Чүпрәле районында туристлык имиджын һәм туризмны үстерү өчен оптималь шартлар булдыру, аның инвестицион жәлеп итүчәнлеген формалаштыру – 0,1 млн. сум.*

2. *Чүпрәле районында яшәүчеләрнең эчке туризм өчен туристик маршрут базасын үстерү-0,2 млн. сум.*

3. *Тарихи-мәдәни һәм табигый-климат потенциалын исәпкә алып, керү туризмын үстерү өчен конкуренциягә сәләтле туристлык продуктын формалаштыру – 0,2 млн. сум.*

4. *Төрләр һәм мәнфәгатьләр буенча туризмны үстерү-2,6 млн. сум.*

Атарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы бюджетыннан чараларны гамәлгә ашыруны кирәкле финанс белән тәэмин итүне исәпләү, тәжрибә туплаган һәм туристлык базарында гамәлдә булган тенденцияләрдән килгән финанс чыгымнарының башка районнар тәжрибәсе нигезендә башкарылды.

Чараларның эчтәлеге һәм аларны финанслау күләме, тиешле елга бюджетларның керем өлеше мөмкинлекләреннән чыгып, Программаны гамәлгә ашыру барышында билгеләнгән тәртиптә үзгәртелергә тиеш һәм ел саен бюджет проектларын формалаштырганда төгәлләштерелергә тиеш.

Ярдәмче программа чаралары

№	Төп чараларның атамасы	Үтәү вакыты	Башкаруучылар	Финанслау чыганаclarы	Финанслау, мең сум		
					Шул исәптән еллар	буенча	барлыг
					2021 ел	2022 ел	2023 ел
1	Чүпрәле районында туризмны үстерү өчен туристлык имиджын һәм оптималь шартлар формалаштыру, инвестиция жәлеп итүчәнлеген формалаштыру						
1.1	брендны, логотип, слоганны эшләү	2021 ел	МКУ ОК ИК	МБ	-	-	-
1.2	маршрутлар буенча презентацияләр роликларын булдыру, эчке, керү туризмы һәм туристлык продуктлары өчен проспектлар һәм реклама листовкалары эшләү һәм нәшер итү.	2021-2023 ел	МКУ ОК ИК туган якны өйрәнү музей", МБУ МПБ	МБ	-	-	-
1.3	Туризм өлкәсендә invest.chuprale.ru сайты белән эшләү.	Бөтен чор девамында 2021-2023 ел	МКУ ОК ИК	МБ	-	-	-
1.4	Сувенир продукция эзерләү.	Бөтен чор девамында 2021-2023 ел	МКУ ОК ИК, Туган якны өйрәнү музей	Грант һәм шәхси инвестициял әр	50	50	150
1.5	Инвестиция проектларын эшләү. "Туған авыл" «чангы паркы», "сәүдәгерләр приюты" инвесторлар белән эшләү.	Бөтен чор девамында 2021-2023 ел	МКУ ОК ИК, ОЭ ИК,	МБ	-	-	-
1.6	Чүпрәле районы, танылган шәхесләр турында брошюралар һәм китаплар нәшер итү.	Бөтен чор девамында 2021-2023 ел	МБУ МПБ	МБ	-	-	-

1.7	«Авыл риваяте» кыска метражлы фильмнарны төшерү интернет челтәренә жибәрелде.	Бөтөн чор дәвамьында 2021-2023 ел	МКУ ОК ИК, МБУ МПДК, МКУ ОО ИК	МБ грант	-	-	-	-	-
1.9	Туристтик операторлар белән эшләү, хезмәттәшлек турында килешүләр имзалау.	Бөтөн чор дәвамьында 2021-2023 ел	МКУ ОК ИК, ОЭ ИК,	МБ	-	-	-	-	-
Барлыгы 1нче бүлек буенча: 50 50 50 50 150									
2	Чүпрәле районында яшәүчеләрнең эчке туризм өчен туристик маршрут базасын үстерү								
2.1	маршрутларны проектлау һәм формалаштыру.	Бөтөн чор дәвамьында 2021-2023 ел	МКУ ОК ИК, Туган якны өйрәнү музейе	-	-	-	-	-	-
2.2	Район эчендә туризм имиджын формалаштыруга юнәлдерелгән чаралар оештыру һәм үткәру. (Мәкаләләр чыгару, ММЧ белән эшләү)	Бөтөн чор дәвамьында 2021-2023 ел	МКУ ОК ИК, Туган якны өйрәнү музейе	-	-	-	-	-	-
2.3	Каникуллар вакытында мәктәп укучылары өчен маршрутлар һәм район халкы өчен автобуста түлүле экскурсияләр	Бөтөн чор дәвамьында 2021-2023 ел	МКУ ОК ИК, Туган якны өйрәнү музейе, МКУ ОО ИК	МБ	-	-	-	-	-
2.4	Ял кене туризмы өчен рекреацион зоналар булдыру:	Бөтөн чор дәвамьында 2021-2023 ел.	МКУ ОК ИК, СП, ОДМС	-	-	-	-	-	-
	1. Скалолазание мәктәбе	Бөтөн чор дәвамьында 2021-2023 ел.	МКУ ОК ИК, СП, ОДМС	Грант һәм шәхси инвестициял әр	-	200	-	-	200
	2. Балык тоту өчен сулыкларны һәм якын-тирә майданчыкларны эзәрләү ("Алтын балык" проекты).	Бөтөн чор дәвамьында 2021-2023 ел.	МКУ ОК ИК, СП, ОДМС	МБ	-	-	-	-	-
	3. агтракционнар (отудан чыгып. грантлар)	Бөтөн чор дәвамьында 2021-2023 ел.	МКУ ОК ИК, СП, ОДМС	грант	-	-	-	-	-
	4. Фазан фермасы (Городище авыл жирлегә). Фазанга ау проектын	Ел дәвамьында 2021-2023 ел.	АЖ, аучылык берләшмәсе	МБ, шәхси инвестициял	-	-	-	-	-

	4. Ял итү үзөгө буларак «Чайка» балалар сәламәтлөндөрү лагерен оештыру, ял итүчеләрне жәлеп итү.	Бөтөн чор дөвәмьнда 2021-2023 ел.	ДДТ и МКУ ОО ИК	МБ	70	100	120	290
4	Барлыгы 3 нче бүлек буенча: Туризм төрлөрө һәм мәнфәгатьләре буенча үстерү							
4.1	Чаралар календарен эшләү, ММЧда, интернет басмаларда урнаштыру. Тур операторларны таныштыру.	Бөтөн чор дөвәмьнда 2021-2023 ел	МКУ ОК ИК	МБ	-	-	-	-
4.2	Экспурсия, мэдәни-таныш бөлү: 1. «Авылда ял» проекты буенча эш; 2. Тарихи вакыйгаларны, легендаларны, жирле фольклорны, горөф-гадәтләрне реконструкцияләү сценарийларын эшләү	Бөтөн чор дөвәмьнда 2021-2023 ел	МКУ ОК ИК, Туган якны өйрәнү музейе, МБУ МПБ	Грант һәм шөхси инвестицияләр	350	400	450	1200
4.3	Спорт-сәламәтлөндөрү, спорт: 1. Жәяүлеләр урман маршрутларын эшләү, приваллар белән; ("Урман можизалары" проекты) 2. Балык тоту урыннарын үстерү, шартлар белән ("Алтын балык" проекты);	Бөтөн чор дөвәмьнда 2021-2023 ел	ОДМС, МКУ ОО ИК, МКУ ОК ИК, МБУ ДОД ДЮСШ	МБ	-	-	-	-
4.4	Хажы: Вакыйгалар өчен туристик төркемнәрне оештыру, чиймәләр чөлтөрөнө, дөвалачыларга.	Бөтөн чор дөвәмьнда 2021-2023 ел.	Балалар һәм үсмерләр спорт мөктәбе МБУ, ДМР төзелеш һәм архитектура бүлеге	МБ	-	-	-	-
4.4	Хажы: Вакыйгалар өчен туристик төркемнәрне оештыру, чиймәләр чөлтөрөнө, дөвалачыларга.	Бөтөн чор дөвәмьнда 2021-2023 ел.	МКУ ОК ИК, МБУ МПБ, туган якны өйрәнү музейе	-	-	-	-	-

4.5	Авыл ("Авылда ял" проекты) Экспурсия майданчыклары, туристлар яшәу өчен йортлар, кара мунча, Яна Өлмәттә мунча, Кече.Цильна,	Бөтен чор девамында 2021-2023 ел.	МКУ ОКИК, СП, Краевед музее, МБУ МПБ, МБУ МПДК	Грант һәм шәхси инвестициял әр	200	250	250	700
	Авылларда жирле халыкның оригиналь уйлап табуларын үстерү: тәгәрмәчләрдеге мунча, лошемобил, лошесани, лошобулдозер, могжиза миче, Баба Яга өе, Леший өе	Бөтен чор девамында 2021-2023 ел.	МКУ ОКИК, СП, Краевед музее, МБУ МПБ, МБУ МПДК	Грант һәм шәхси инвестициял әр	150	200	250	600
	мастер-класслар өчен майданчыклар эзерләү: - милли биюләр буенча - кәжәләр, сыерлар саву; - койма һәм кәржин үрү; - сарык йонын ясау; - станокта бау ясау; - алма согы ясау; - тукучылык; - балчык уенчыклар ясау; - атка агланып шуарга;	Бөтен чор девамында 2021-2023 ел.	МКУ ОКИК, СП, Краевед музее, МБУ МПБ, МБУ МПДК	Грант һәм шәхси инвестициял әр	50	70	70	190
	Барлығы 4 нче бүлек буенча:				750	920	1020	2690
	Гомуми бүлекләр өчен барлыгы:				870	1270	1190	3330